
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 XV

**Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2025
(wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
1	Begrotingsstaat (najaarsnota)	4
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	5
1	Leeswijzer	5
2	Beleid	6
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
3	Beleidsartikelen	12
3.1	Artikel 1 Arbeidsmarkt	12
3.2	Artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet	14
3.3	Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid	16
3.4	Artikel 4 Jonggehandicapten	18
3.5	Artikel 5 Werkloosheid	19
3.6	Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen	21
3.7	Artikel 7 Kinderopvang	23
3.8	Artikel 8 Oudedagsvoorziening	25
3.9	Artikel 9 Nabestaanden	27
3.10	Artikel 10 Tegemoetkoming ouders	28
3.11	Artikel 11 Uitvoering	29
3.12	Artikel 12 Rijksbijdragen	31
3.13	Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang	32
4	Niet-beleidsartikelen	33
4.1	Artikel 96 Apparaatsuitgaven Kerndepartement	33
4.2	Artikel 99 Nog onverdeeld	34
5	Bijlagen	35
5.1	Bijlage 1: Lijst van afkortingen	35

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

M.L.J. Paul

1 Begrotingsstaat (najaarsnota)

Begrotingsstaat premiegefinancierd

Tabel 1 Wijziging begrotingsstaat premiegefinancierd van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Art.Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen)			Mutaties 2e suppletoire begroting		
	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal	87.822.149	87.822.149	258.562	309.903	309.903	10.438
Beleidsartikelen						
1 Arbeidsmarkt	636.451	636.451	0	11.456	11.456	0
3 Arbeidsongeschiktheid	18.033.689	18.033.689	0	101.515	101.515	0
5 Werkloosheid	4.706.013	4.706.013	258.562	119.761	119.761	10.438
6 Ziekte en verlofregelingen	6.312.739	6.312.739	0	185.506	185.506	0
8 Oudedagsvoorziening	55.281.822	55.281.822	0	– 80.715	– 80.715	0
9 Nabestaanden	367.201	367.201	0	322	322	0
11 Uitvoeringskosten	2.484.234	2.484.234	0	– 27.942	– 27.942	0

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Tabel 2 Ondergrenzen conform Rijksbegrotingsvoorschriften

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

De mutaties van de 2e suppletoire begroting worden toegelicht volgens deze staffel.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire begrotingsgefinancierde uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	2025
Stand begroting 2025 (inclusief NvW)		59.996.991
Stand suppletoire begroting September 2025		61.312.216
Belangrijkste 2e suppletoire mutaties		
Bijstelling Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (WAJONG)	4	– 74.093
Bijstelling Ziekte en verlofregelingen	6	– 8.433
Bijstelling Kinderopvangtoeslag (KOT)	7	– 119.474
Niet-kaderrelevant	12	29.966
Overboekingen met andere begrotingshoofdstukken	div	– 54.268
Overige mutaties	div	– 925
Stand 2e suppletoire begroting 2025		61.084.989

Toelichting

Belangrijkste mutaties 2e suppletoire begroting 2025

Bijstelling Wajong

Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de uitgaven aan de Wajong voor 2025 met € 74,1 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt voort uit een daling van de gemiddelde jaaruitkering.

Bijstelling Ziekte en verlofregelingen

Op basis van uitvoeringsinformatie van de SVB wordt de Tegemoetkomingstregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB)- en de Tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS)-uitgaven bijgesteld omdat het aantal toekenningen lager is dan eerder werd verwacht. Daarnaast is in 2025 een beroepsziekte minder toegevoegd aan de regeling dan eerder beoogd.

Bijstelling KOT

De uitgaven aan de kinderopvangtoeslag voor 2025 zijn met € 119,4 miljoen naar beneden bijgesteld. Het gebruik van kinderopvang komt lager uit dan eerder werd verwacht, met name in de dagopvang. Onderliggend zijn zowel het aantal kinderen dat gebruik maakt van kinderopvang als het gemiddeld aantal opvanguren per kind naar beneden bijgesteld.

Niet-kaderrelevant

De Rijksbijdragen voor de Tegemoetkoming arbeidsongeschikten en de zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen (ZEZ) zijn omhoog bijgesteld met respectievelijk € 20,2 miljoen en € 9,7 miljoen. De rijksbijdragen volgen de uitgaven aan de regelingen. Omdat de uitgaven gestegen zijn, zijn de rijksbijdragen opwaarts bijgesteld.

Overboekingen met andere begrotingshoofdstukken

Er is voor per saldo voor € 54,3 miljoen aan overboekingen met andere begrotingshoofdstukken verwerkt. De grootste zijn:

- € 40,0 miljoen naar het gemeentefonds voor de compensatie van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven. Conform het amendement Van Kent was bij de Miljoenennota € 40 miljoen

- toegevoegd aan de SZW-begroting voor inkomensverlies als gevolg van een combinatie van fiscale maatregelen en de reguliere indexatie van de inkomstenbelasting.
- € 9,8 miljoen naar het gemeentefonds voor een aanvullende overboeking voor het jaar 2025 voor energiehulp. Met deze Decentrale Uitkering (DU) krijgen gemeenten een impuls zodat zij huishoudens die hulp nodig hebben bij het verlagen van hun energierekening beter kunnen bereiken. Met de middelen uit de bestaande Specifieke Uitkering Energiearmoede hebben veel gemeenten al een lokale aanpak op energiearmoede opgezet. Voor deze DU wordt een bedrag van € 0,2 miljoen overgeboekt naar het Btw-compensatiefonds.
 - € 5,5 miljoen naar het gemeentefonds voor 35 arbeidsmarktregio's die een tijdelijk impulsbudget ontvangen. Deze middelen zijn bedoeld om samen slagkracht te maken en gezamenlijke dienstverlening (op het gebied van werk en ontwikkeling) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.

Overige mutaties

Er zijn diverse kleine mutaties.

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire begrotingsgefinancierde ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	2025
Stand begroting 2025 (inclusief NvW)		2.501.533
Stand suppletoire begroting September 2025		2.645.295
Belangrijkste 2e suppletoire mutaties		
Bijstelling boeteontvangsten	1	– 4.100
Afrekening Toeslagenwet (TW)	2	22.804
Bijstelling Kinderopvangtoeslag (KOT)	7	– 61.803
Bijstelling Wet op het Kindgebonden Budget (WKB)	10	– 50.000
Afrekening UWV en SVB	11	43.503
Overige mutaties	div	1.030
Stand 2e suppletoire begroting 2025		2.596.729

Toelichting

Belangrijkste mutaties 2e suppletoire begroting 2025

Bijstelling boeteontvangsten

Veel factoren spelen een rol voor de hoogte van de boeteontvangsten, zoals incidenteel hoge boetes en een hoge variëteit in type zaken en ondernemingen. Uit de praktijk blijkt dat de voorspelbaarheid van de boeteontvangsten daarmee onzeker is. De verwachte boeteontvangsten worden daarom gelijkgesteld aan de realisatie van de afgelopen drie tertalen. De boeteontvangsten 2025 nemen op basis van de realisatie van september 2024 tot en met augustus 2025 af met € 4,1 miljoen naar in totaal € 12,4 miljoen.

Afrekening TW

De geraamde uitgaven aan de Toeslagenwet bedroegen voor 2024 € 479,9 miljoen. De gerealiseerde uitgaven bedragen € 457,0 miljoen voor 2024. Dit resulteert in een afrekening van € 22,8 miljoen.

Bijstelling KOT

De ontvangsten Kinderopvangtoeslag zijn op basis van realisatiecijfers tot en met augustus 2025 met € 61,8 miljoen naar beneden bijgesteld. Met name leiden definitieve vaststellingen over de toeslagjaren 2023 en 2024 minder vaak tot een terugvordering dan in de raming werd aangenomen.

Bijstelling WKB

De uitvoeringsinformatie tot en met augustus 2025 geeft aanleiding om geraamde Wet op het Kindgebonden Budget-ontvangsten in 2025 neerwaarts bij te stellen met € 50,0 miljoen. Definitieve vaststellingen over toeslagjaar 2024 leiden minder vaak tot een terugvordering dan in de raming werd aangenomen.

Afrekening UWV en SVB

- Er is een terugontvangst op de uitvoeringskosten UWV naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag UWV 2024. De grootste terugontvangst is op de Basisdienstverlening (€ 5,3 miljoen).
- Ook zijn er terugontvangsten op de uitvoeringskosten UWV Crisisdienstverlening naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag UWV 2024. Het gaat om terugontvangsten op de NOW 6 (€ 9,1 miljoen), uitvoering kassierstaak (€ 1,8 miljoen) en landelijke ondersteuning aanvullende dienstverlening (€ 2,7 miljoen).
- Er is een terugontvangst op de uitvoeringskosten SVB naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag SVB 2024 (€ 22,9 miljoen). Hierbij gaat het voornamelijk om terugontvangsten op de uitvoeringskosten van de AKW.

Overige mutaties

Er zijn diverse kleine mutaties.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire premiegefinancierde uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	2025
Stand begroting 2025 (inclusief NvW)		83.107.660
Stand suppletoire begroting September 2025		87.822.149
Belangrijkste 2e suppletoire mutaties		
Bijstelling Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV LAO)	1	12.202
Bijstelling Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA)	3	– 80.286
Bijstelling Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)	3	– 28.013
Bijstelling Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)	3	208.512
Bijstelling Werkloosheidswet (WW)	5	119.761
Bijstelling Wet Arbeid en Zorg (WAZO)	6	22.509
Bijstelling Wet betaald ouderschapsverlof (WBO)	6	51.580
Bijstelling Wet Invoering Extra Geboorteverlof (WIEG)	6	11.049
Bijstelling Regeling Zelfstandig En Zwanger (ZEZ)	6	– 7.214
Bijstelling Ziektewet (ZW)	6	107.506
Bijstelling Algemene Ouderdomswet (AOW)	8	– 80.879
Bijstelling UWV	11	– 27.437
Overboekingen met andere begrotingshoofdstukken	11	– 505
Overige mutaties	div	1.813
Stand 2e suppletoire begroting 2025		88.132.747

Toelichting

Belangrijkste mutaties 2e suppletoire begroting 2025

Bijstelling CRTV LAO

De uitgaven aan de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV LAO) worden in 2025 naar boven bijgesteld met € 12,2 miljoen op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De opwaartse bijstelling is het effect van enerzijds een opwaartse bijstelling van het volume en anderzijds een neerwaartse bijstelling van de gemiddelde uitkering.

Bijstelling IVA

De uitkeringslasten van de Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten worden in 2025 bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De IVA kent een meevaller van € 80,3 miljoen die voortkomt uit minder overgangen van de WGA naar de IVA dan eerder verwacht. Daardoor hangt deze meevaller samen met de tegenvaller in de WGA.

Bijstelling WAO

De uitkeringslasten van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering worden in 2025 bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De WAO kent ten opzichte van de januarinota een meevaller van € 28 miljoen in 2025. Deze komt voort uit een hogere uitstroom dan eerder verwacht.

Bijstelling WGA

De uitkeringslasten van de Regeling Werkhervatting gedeeltelijk Arbeidsongeschikten eigenrisicodragers (WGA ERD) worden in 2025 naar boven bijgesteld met € 75,8 miljoen op basis van de bijstellingsnota van het UWV. Als gevolg van een hoger aantal uitkeringsjaren stijgen de verwachte uitkeringslasten van de WGA ERD ten opzichte van de januarinota. Ook de hogere gemiddelde prijs draagt bij aan de hogere verwachte uitkeringslasten.

De uitkeringslasten van de WGA publiek worden in 2025 met € 132,7 miljoen opwaarts bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De WGA kent een tegenvaller die veroorzaakt wordt door een hoger dan verwachte instroom en een lager dan verwachte doorstroom naar de IVA. Deze tegenvaller wordt gedempt door een hoger dan verwachte uitstroom.

Bijstelling WW

Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de uitgaven aan de Werkloosheidswet (WW) voor 2025 met € 119,8 miljoen naar boven bijgesteld. Dat komt met name door een hogere gemiddelde WW-uitkering, een iets lagere uitstroom en een lager verhaal door UWV op de faillissementsuitkering dan eerder verwacht. Door het lagere verhaal nemen de verwachte uitgaven toe.

Bijstelling WAZO

De uitgaven aan zwangerschaps- en bevallingsverlof voor werknemers (WAZO) zijn naar boven bijgesteld (€ 22,5 miljoen). Dit komt vooral doordat het gemiddelde loon waarop de uitkering is gebaseerd hoger is uitgekomen dan verwacht.

Bijstelling WBO

De uitgaven aan het betaald ouderschapsverlof (WBO) zijn met € 51,6 miljoen naar boven bijgesteld. Dit komt met name doordat het gebruik van betaald ouderschapsverlof in 2025 hoger uitkomt dan verwacht.

Bijstelling WIEG

De verwachte uitgaven aan het aanvullend geboorteverlof voor partners (WIEG) wordt omhoog bijgesteld met € 11,0 miljoen. Dit komt met name doordat het gebruik van het aanvullend geboorteverlof in 2025 hoger uitkomt dan verwacht. De gemiddelde uitkering is iets minder sterk toegenomen dan eerder geraamd.

Bijstelling ZEZ

De uitgaven aan de Zwanger en zelfstandigen-regeling (ZEZ) zijn met € 7,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt grotendeels doordat het aantal zelfstandigen dat in 2025 een beroep doet op de regeling lager uitkomt dan verwacht.

Bijstelling ZW

Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de uitgaven aan de Ziektewet (ZW) per saldo met € 107,5 miljoen opwaarts bijgesteld voor 2025. Deze toename komt met name door een opwaartse bijstelling van het ZW-volume voor de groep ziekte bij zwangerschap en de einddienstverbanders.

Bijstelling AOW

Op basis van uitvoeringsinformatie van de SVB zijn de Algemene Ouderdomswet (AOW) uitgaven per saldo naar beneden bijgesteld met € 80,9 miljoen. De voornaamste verklaring is een iets lagere gemiddelde opbouw van AOW-rechten dan verwacht. Hierdoor vallen uitkeringen lager uit. Daarnaast is er een iets hoger aandeel alleenstaanden die een hogere AOW-uitkering krijgen dan samenwonenden en een iets hoger aantal AOW-gerechtigden dan verwacht.

Bijstelling UWV

Dit betreft een vrijval van middelen van € 27,4 miljoen door lager uitgevallen uitvoeringskosten voor UWV op basis van uitvoeringstoetsen en incidentele meevallers bij het UWV.

Overboekingen met andere begrotingshoofdstukken

Er wordt € 0,5 miljoen overgeboekt naar Economische Zaken voor inputfinanciering.

Overige mutaties

Er zijn diverse kleine mutaties.

Tabel 6 Belangrijkste suppletoire premiegefinancierde ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	2025
Stand begroting 2025 (inclusief NvW)		245.359
Stand suppletoire begroting September 2025		258.562
Belangrijkste 2e suppletoire mutaties		
Bijstelling Uitvoeringsfonds voor de overheid (UFO)	5	10.438
Stand 2e suppletoire begroting 2025		269.000

Toelichting**Belangrijkste mutaties 2e suppletoire begroting 2025***Bijstelling UFO*

Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de Uitvoeringsfonds voor de overheid (UFO)-ontvangsten naar boven bijgesteld. Hogere UFO-ontvangsten betekenen dat de totale WW-uitkeringslasten per saldo afnemen.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Arbeidsmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Arbeidsmarkt, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	602.524	5.594	608.118
Uitgaven	676.336	- 3.700	672.636
1.0 Arbeidsmarkt	676.336	- 3.700	672.636
<i>Inkomensoverdrachten</i>	258.678	281	258.959
Lage-inkomensvoordeel	131.960	2.018	133.978
Minimumjeugdloonvoordeel	0	205	205
Loonkostenvoordelen	126.718	- 1.942	124.776
<i>Subsidies (regelingen)</i>	368.929	- 2.198	366.731
Overige subsidies algemeen	8.968	1.860	10.828
Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen	3.167	- 1.425	1.742
Stimuleringsregeling LLO in MKB	78.869	- 2.650	76.219
Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid	133.742	4	133.746
Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden	139.243	23	139.266
Subsidie meer uren werkt	4.940	- 10	4.930
<i>Opdrachten</i>	42.082	- 964	41.118
Opdrachten	42.082	- 964	41.118
<i>Bekostiging</i>	100	0	100
Bekostiging	100	0	100
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	185	- 114	71
Ministerie van VWS	56	0	56
Ministerie van EZ en LVVN	129	- 114	15
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5.462	0	5.462
Agentschap RIVM	5.364	0	5.364
Agentschap CJIB	98	0	98
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	900	- 705	195
DU Work in NL	900	- 705	195
Ontvangsten	17.680	- 4.100	13.580

Tabel 8 Ontvangsten artikel 1 Arbeidsmarkt, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	17.680	- 4.100	13.580
1.0 Arbeidsmarkt	17.680	- 4.100	13.580
<i>Ontvangsten</i>	17.680	- 4.100	13.580
Algemeen	1.180	0	1.180
Boeten	16.500	- 4.100	12.400

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt – € 3,7 miljoen bij de uitgaven en € 5,6 miljoen bij de verplichtingen. Bij de ontvangsten is de mutatie – € 4,1 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Verplichtingen

Een aantal subsidies wordt dit jaar toegekend maar wordt in latere jaren uitbetaald. Daarom wordt de verplichtingenruimte vergroot voor 2025. Dit heeft geen effect op de kasuitgaven van 2025.

Ontvangsten

Veel factoren spelen een rol voor de hoogte van de boeteontvangsten, zoals incidenteel hoge boetes en een hoge variëteit in types zaken en ondernemingen. Uit de praktijk blijkt dat de voorspelbaarheid van de boeteontvangsten daarmee onzeker is. De verwachte boeteontvangsten worden daarom gelijkgesteld aan de realisatie van de afgelopen drie tertalen. De boeteontvangsten 2025 nemen op basis van de realisatie van september 2024 tot en met augustus 2025 af met € 4,1 miljoen naar in totaal € 12,4 miljoen.

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Arbeidsmarkt, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	636.451	11.456	647.907
Uitgaven	636.451	11.456	647.907
1.0 Arbeidsmarkt	636.451	11.456	647.907
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>636.451</i>	<i>11.456</i>	<i>647.907</i>
Compensatieregeling transitievergoeding na langdurige AO	625.751	12.202	637.953
Compensatieregeling transitievergoeding bij pensionering	10.700	– 746	9.954
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 11,5 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

De uitgaven aan de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV LAO) worden in 2025 naar boven bijgesteld met € 12,2 miljoen op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De opwaartse bijstelling is het effect van enerzijds een opwaartse bijstelling van het volume en anderzijds een neerwaartse bijstelling van de gemiddelde uitkering.

3.2 Artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	9.079.686	– 30.449	9.049.237
Uitgaven	9.084.717	– 43.349	9.041.368
2.0 Bijstand, Participatiewet en toeslagenwet	9.084.717	– 43.349	9.041.368
<i>Inkomensoverdrachten</i>	8.829.925	13.743	8.843.668
Macrobudget participatiewetuitkering en intertemporele tegemoetkoming	7.780.858	– 1.062	7.779.796
Tozo en Bijstand zelfstandigen bedrijfskrediet (Bbz 2004)	7.276	0	7.276
Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)	518.068	7.887	525.955
Toeslagenwet (TW)	511.365	6.801	518.166
Bijstand overig	838	117	955
Onderstand (Caribisch Nederland)	11.520	0	11.520
<i>Subsidies (regelingen)</i>	139.914	4.487	144.401
Stichting Beheer Collectieve Middelen (SBCM)	2.800	0	2.800
NIBUD	951	50	1.001
Overige subsidies algemeen	33.873	5.708	39.581
Alle kinderen doen mee	15.665	1.525	17.190
Waarborgfonds sanering	0	2.000	2.000
Energiefonds	59.000	– 2.700	56.300
Geldzorgen Armoede en Schulden (Gas)	10.420	– 1.649	8.771
Subsidies Arbeidsmarktinfrastructuur	17.205	– 447	16.758
<i>Opdrachten</i>	47.706	– 19.741	27.965
Opdrachten algemeen	44.195	– 16.661	27.534
Opdrachten Arbeidsmarktinfrastructuur	3.511	– 3.080	431
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	3.479	– 961	2.518
Financiën	3.479	– 961	2.518
<i>Bijdrage aan sociale fondsen</i>	10.000	0	10.000
Pensioenfonds Wsw	10.000	0	10.000
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	870	– 720	150
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	510	– 420	90
DUO	360	– 300	60
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	52.814	– 40.157	12.657
Bijzondere uitkeringen	11.275	– 125	11.150
Sociaal ontwikkelbedrijven	40.000	– 40.000	0
SPUK Grensinformatiepunten	1.539	– 32	1.507
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	9	0	9
Contributie Administratief Centrum voor de sociale zekerheid van de Rijnvarenden (CASS)	9	0	9
Ontvangsten	68.293	22.804	91.097

Tabel 11 Ontvangsten artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	68.293	22.804	91.097
2.0 Bijstand, Participatiewet en toeslagenwet	68.293	22.804	91.097
<i>Ontvangsten</i>	<i>68.293</i>	<i>22.804</i>	<i>91.097</i>
Algemeen	17.930	22.804	40.734
Tozo retour kapitaal verstrekkingen	50.363	0	50.363

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt – € 30,4 miljoen bij de verplichtingen en – € 43,3 miljoen bij de uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie € 22,8 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Verplichtingen

Binnen artikel 2 worden dit jaar subsidies verleend voor de komende jaren. Daarom wordt de verplichtingenruimte vergroot voor 2025. Dit heeft geen effect op de kasuitgaven.

Subsidies

Er is een overboeking van € 9,8 miljoen naar het gemeentefonds voor een aanvullende overboeking voor het jaar 2025 voor energiehulp. Met deze Decentrale Uitkering (DU) krijgen gemeenten een impuls zodat zij huishoudens die hulp nodig hebben bij het verlagen van hun energierekening beter kunnen bereiken. Met de middelen uit de bestaande Specifieke Uitkering Energiearmoede hebben veel gemeenten al een lokale aanpak op energiearmoede opgezet. Voor deze DU wordt een bedrag van € 0,2 miljoen overgeboekt naar het Btw-compensatiefonds.

Bijdrage aan medeoverheden

Via een overboeking naar het gemeentefonds ontvangen gemeenten het budget dat nodig is voor de compensatie van medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven. Conform het amendement Van Kent was bij de Miljoenennota € 40 miljoen toegevoegd aan de SZW-begroting voor inkomensverlies als gevolg van een combinatie van fiscale maatregelen en de reguliere indexatie van de inkomstenbelasting.

Ontvangsten

De geraamde uitgaven aan de Toeslagenwet bedroegen voor 2024 € 479,9 miljoen. De gerealiseerde uitgaven bedragen € 457,0 miljoen voor 2024. Dit resulteert in een afrekening van € 22,8 miljoen.

3.3 Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Arbeidsongeschiktheid, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	11.626	- 1.961	9.665
Uitgaven	11.626	- 1.961	9.665
3.0 Arbeidsongeschiktheid	11.626	- 1.961	9.665
<i>Inkomensoverdrachten</i>	1.442	0	1.442
Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)	1.442	0	1.442
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	10.184	- 1.961	8.223
Uitvoering individuele plaatsing & steun	10.184	- 1.961	8.223
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt – € 2,0 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven.

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Arbeidsongeschiktheid, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	18.033.689	101.515	18.135.204
Uitgaven	18.033.689	101.515	18.135.204
3.0 Arbeidsongeschiktheid	18.033.689	101.515	18.135.204
<i>Inkomensoverdrachten</i>	17.892.575	98.415	17.990.990
WAO	3.085.013	- 28.013	3.057.000
IVA	5.973.286	- 80.286	5.893.000
WGA	5.497.269	132.731	5.630.000
WAZ	69.798	- 1.798	68.000
WGA eigenrisicodragers	573.219	75.781	649.000
sociale lasten	2.693.990	0	2.693.990
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	141.114	3.100	144.214
Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW/WW	141.114	3.100	144.214
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 101,5 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

- Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO): de uitkeringslasten van de WAO worden in 2025 bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De WAO kent ten opzichte van de januarinota een meevaller van € 28,0 miljoen in 2025. Deze komt voort uit een hogere uitstroom dan eerder verwacht.
- Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA): de uitkeringslasten van de IVA worden met € 80,3 miljoen in 2025 naar beneden bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De IVA kent een meevaller die voortkomt uit minder overgangen van de WGA naar de IVA dan eerder verwacht. Daardoor hangt deze meevaller samen met de tegenvaller in de WGA.
- Regeling Werkhervatting gedeeltelijk Arbeidsgeschikten publiek (WGA): de uitkeringslasten van de WGA publiek worden in 2025 met € 132,7 miljoen opwaarts bijgesteld op basis van de bijstellingsnota van het UWV. De WGA kent een tegenvaller die veroorzaakt wordt door een hoger dan verwachte instroom en een lager dan verwachte doorstroom naar de IVA. Deze tegenvaller wordt gedempt door een hoger dan verwachte uitstroom.
- Regeling Werkhervatting gedeeltelijk Arbeidsgeschikten eigenrisicodragers (WGA ERD): de uitkeringslasten van de WGA Eigenrisicodragers (ERD) worden in 2025 naar boven bijgesteld met € 75,8 miljoen op basis van de bijstellingsnota van het UWV. Als gevolg van een hoger aantal uitkeringsjaren stijgen de verwachte uitkeringslasten van de WGA-eigenrisicodragers ten opzichte van de januarinota. Ook de hogere gemiddelde uitkeringshoogte draagt bij aan de hogere verwachte uitkeringslasten.

3.4 Artikel 4 Jonggehandicapten

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Jonggehandicapten, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	4.809.867	- 74.093	4.735.774
Uitgaven	4.809.867	- 74.093	4.735.774
4.0 Jonggehandicapten	4.809.867	- 74.093	4.735.774
<i>Inkomensoverdrachten</i>	4.718.268	- 67.993	4.650.275
Wajong	4.718.268	- 67.993	4.650.275
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	91.599	- 6.100	85.499
Re-integratie Wajong	91.599	- 6.100	85.499
Ontvangsten	19.650	0	19.650

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt - € 74,1 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

Op basis van uitvoeringsinformatie van UWV zijn de uitgaven aan de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) voor 2025 met € 68,0 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt voort uit een daling van de gemiddelde jaaruitkering. Deze meevaller wordt gedempt door een lagere verwachte uitstroom.

3.5 Artikel 5 Werkloosheid

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Werkloosheid, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	122.498	5.464	127.962
Uitgaven	122.498	- 2.936	119.562
5.0 Werkloosheid	122.498	- 2.936	119.562
<i>Inkomensoverdrachten</i>	101.460	- 484	100.976
Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW)	101.455	- 484	100.971
Cessantiawet (Caribisch Nederland)	5	0	5
<i>Subsidies (regelingen)</i>	8.356	- 1.925	6.431
Overige subsidies algemeen	75	0	75
Coördinatie arbeidsmarktdienstverlening	4.281	- 1.925	2.356
Werkgeverssubsidie praktijkleren	4.000	0	4.000
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	12.158	- 466	11.692
Arbeidsmarktdienstverlening	12.158	- 466	11.692
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	524	- 61	463
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	524	- 61	463
Ontvangsten	2.458	0	2.458

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 5,5 miljoen bij de verplichtingen en - € 2,9 miljoen bij de uitgaven.

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Werkloosheid, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	4.706.013	119.761	4.825.774
Uitgaven	4.706.013	119.761	4.825.774
5.0 Werkloosheid	4.706.013	119.761	4.825.774
<i>Inkomensoverdrachten</i>	4.688.321	119.761	4.808.082
WW	3.984.015	119.761	4.103.776
sociale lasten	704.306	0	704.306
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	17.692	0	17.692
Re-integratie WW	3.000	0	3.000
Scholing WW	14.692	0	14.692
Ontvangsten	258.562	10.438	269.000

Tabel 17 Ontvangsten artikel 5 Werkloosheid, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

Art. Ontvangsten	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	258.562	10.438	269.000
5.0 Werkloosheid	258.562	10.438	269.000
<i>Ontvangsten</i>	<i>258.562</i>	<i>10.438</i>	<i>269.000</i>
Ufo	258.562	10.438	269.000

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 119,8 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie € 10,4 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de uitgaven aan de Werkloosheidswet (WW) voor 2025 met € 119,8 miljoen naar boven bijgesteld. Dat komt met name door een hogere gemiddelde WW-uitkering, een iets lagere uitstroom en een lager verhaal door UVW op de faillissementsuitkering dan eerder verwacht. Door het lagere verhaal nemen de verwachte uitgaven toe.

Ontvangsten

Op basis van realisaties van het UWV worden tot en met het einde van het jaar meer ontvangsten van het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo-ontvangsten) verwacht. De ontvangsten worden met € 10,4 miljoen naar boven bijgesteld.

3.6 Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Ziekte en verlofregelingen, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	28.737	- 8.433	20.304
Uitgaven	28.737	- 8.433	20.304
6.0 Ziekte en verlofregelingen	28.737	- 8.433	20.304
<i>Inkomensoverdrachten</i>	28.737	- 8.433	20.304
Tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS)	7.755	- 1.489	6.266
Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)	8.412	0	8.412
Organo Psycho Syndroom (OPS)- fonds	51	- 25	26
Tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB)	12.519	- 6.919	5.600
Ontvangsten	2.681	648	3.329

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt - € 8,4 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie € 0,6 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

Op basis van realisatiegegevens van de SVB zijn de verwachte uitgaven aan de Tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) naar beneden bijgesteld. De realisaties laten een lager aantal toekenningen zien dan eerder verwacht. Daarnaast is in 2025 één beroepsziekte minder toegevoegd aan de regeling dan eerder beoogd. De verwachte TSB-uitgaven van 2025 worden gelijkgesteld aan wat al aan de SVB is voorgeschoten. Dit is € 6,9 miljoen lager dan begroot.

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Ziekte en verlofregelingen, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	6.312.739	185.506	6.498.245
Uitgaven	6.312.739	185.506	6.498.245
6.0 Ziekte en verlofregelingen	6.312.739	185.506	6.498.245
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>6.312.739</i>	<i>185.506</i>	<i>6.498.245</i>
ZW	2.547.813	107.548	2.655.361
WAZO	1.796.389	15.329	1.811.718
WAZO aanvullend geboorteverlof partners	280.974	11.049	292.023
Wet Betaald ouderschapsverlof (WBO)	739.418	51.580	790.998
sociale lasten	948.145	0	948.145
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 185,5 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

- Op basis van uitvoeringsinformatie van het UWV zijn de uitgaven aan de Ziektewet (ZW) per saldo met € 107,5 miljoen opwaarts bijgesteld voor 2025. Deze toename komt met name door een opwaartse bijstelling van het ZW-volume voor de groep ziekte bij zwangerschap en de einde-dienstverbanders.
- Op basis van nieuwe realisatiegegevens van het UWV zijn de verwachte WAZO-uitgaven (zwangerschaps- en bevallingsverlof) opwaarts bijgesteld met per saldo € 15,3 miljoen. De uitgaven aan zwangerschaps- en bevallingsverlof voor werknemers zijn naar boven bijgesteld (€ 22,5 miljoen). Dit komt vooral doordat het gemiddelde loon waarop de uitkering is gebaseerd hoger is uitgekomen dan verwacht. De uitgaven aan de Zwanger en zelfstandigen-regeling (ZEZ) zijn met € 7,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt grotendeels doordat het aantal zelfstandigen dat in 2025 een beroep doet op de regeling lager uitkomt dan verwacht.
- De verwachte uitgaven aan het aanvullend geboorteverlof voor partners (WIEG) wordt omhoog bijgesteld met € 11,0 miljoen. Dit komt met name doordat het gebruik van het aanvullend geboorteverlof in 2025 hoger uitkomt dan verwacht. De gemiddelde uitkering is iets minder sterk toegenomen dan eerder geraamd.
- Het betaald ouderschapsverlof (WBO) wordt naar boven bijgesteld met € 51,6 miljoen. Het gebruik is sterker toegenomen dan in de raming werd ingeschat.

3.7 Artikel 7 Kinderopvang

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 Kinderopvang (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	5.847.714	– 113.894	5.733.820
Uitgaven	5.849.714	– 115.894	5.733.820
7.0 Kinderopvang	5.849.714	– 115.894	5.733.820
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.795.537	– 114.474	5.681.063
Kinderopvangtoeslag	5.795.537	– 114.474	5.681.063
<i>Subsidies (regelingen)</i>	25.520	– 400	25.120
Kinderopvang	4.100	– 400	3.700
Subsidies Caribisch Nederland	21.420	0	21.420
<i>Opdrachten</i>	5.239	– 1.020	4.219
Overige Opdrachten	2.325	– 175	2.150
Opdrachten Caribisch Nederland	2.214	– 820	1.394
Opdrachten Stelselherziening KO	700	– 25	675
<i>Bekostiging</i>	1.878	0	1.878
Stichting Projectenbureau Publieke Gezondheid van de Vereniging van Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland (Projectbureau PGV)	1.878	0	1.878
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	9.909	0	9.909
Agentschap DUO	9.909	0	9.909
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	11.631	0	11.631
Versterking Kinderopvang Samenwerking BES(t) 4 kids CN	5.441	0	5.441
SPUK kwijtschelden schulden Kinderopvang	6.190	0	6.190
Ontvangsten	2.086.321	– 61.803	2.024.518

Tabel 21 Uitsplitsing ontvangsten artikel 7 Kinderopvang (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	2.086.321	– 61.803	2.024.518
7.0 Kinderopvang	2.086.321	– 61.803	2.024.518
<i>Ontvangsten</i>	2.086.321	– 61.803	2.024.518
Algemeen	480	0	480
Terugontvangsten kinderopvangtoeslag	278.846	– 61.803	217.043
Werkgeversbijdrage Kinderopvang	1.806.995	0	1.806.995

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt - € 115,9 miljoen bij de uitgaven en – € 113,9 miljoen bij de verplichtingen. Bij de ontvangsten is de mutatie - € 61,8 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

De uitgaven aan Kinderopvangtoeslag voor 2025 zijn met € 114,5 miljoen naar beneden bijgesteld. Het gebruik van kinderopvang komt lager uit dan eerder werd verwacht, met name in de dagopvang. Onderliggend zijn zowel het aantal kinderen dat gebruik maakt van kinderopvang als het gemiddeld aantal opvanguren per kind naar beneden bijgesteld.

Ontvangsten

De ontvangsten Kinderopvangtoeslag zijn op basis van realisatiecijfers tot en met augustus 2025 met € 61,8 miljoen naar beneden bijgesteld. Met name leiden definitieve vaststellingen over de toeslagjaren 2023 en 2024 minder vaak tot een terugvordering dan in de raming werd aangenomen.

3.8 Artikel 8 Oudedagsvoorziening

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Oudedagsvoorziening, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	64.560	709	65.269
Uitgaven	64.722	709	65.431
8.0 Oudedagsvoorziening	64.722	709	65.431
<i>Inkomensoverdrachten</i>	63.873	274	64.147
AOV inclusief tegemoetkoming (Caribisch Nederland)	62.568	0	62.568
Overbruggingsregeling AOW	765	14	779
Gebaar erkenning Surinaamse ouderen	540	260	800
<i>Opdrachten</i>	849	435	1.284
Opdrachten	849	435	1.284
Ontvangsten	2.205	- 766	1.439

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 0,7 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie - € 0,8 miljoen.

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Oudedagsvoorziening, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	55.281.822	- 80.715	55.201.107
Uitgaven	55.281.822	- 80.715	55.201.107
8.0 Oudedagsvoorziening	55.281.822	- 80.715	55.201.107
<i>Inkomensoverdrachten</i>	55.281.822	- 80.715	55.201.107
AOW	55.281.822	- 80.879	55.200.943
Inkomensondersteuning AOW	0	164	164
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt - € 80,7 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Inkomensoverdrachten

Op basis van uitvoeringsinformatie van SVB zijn de uitgaven aan de Algemene Ouderdomswet (AOW) per saldo naar beneden bijgesteld met € 80,9 miljoen. De voornaamste verklaring is een iets lagere gemiddelde opbouw van AOW-rechten dan verwacht. Hierdoor vallen uitkeringen lager uit. Daarnaast is er een iets hoger aandeel alleenstaanden die een hogere AOW-uitkering krijgen dan samenwonenden en een iets hoger aantal AOW-gerechtigden dan verwacht.

3.9 Artikel 9 Nabestaanden

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 24 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Nabestaanden, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	3.230	0	3.230
Uitgaven	3.230	0	3.230
9.0 Nabestaanden	3.230	0	3.230
<i>Inkomensoverdrachten</i>	3.230	0	3.230
AWW (Caribisch Nederland)	3.230	0	3.230
Ontvangsten	0	0	0

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 25 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Nabestaanden, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	367.201	322	367.523
Uitgaven	367.201	322	367.523
9.0 Nabestaanden	367.201	322	367.523
<i>Inkomensoverdrachten</i>	367.201	322	367.523
ANW	342.309	275	342.584
Tegemoetkoming ANW	5.705	47	5.752
sociale lasten	19.187	0	19.187
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 0,3 miljoen bij de uitgaven en de verplichtingen.

3.10 Artikel 10 Tegemoetkoming ouders

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 26 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 10 Tegemoetkoming ouders, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	10.061.032	1.615	10.062.647
Uitgaven	10.061.032	1.615	10.062.647
10.0 Tegemoetkoming ouders	10.061.032	1.615	10.062.647
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>10.061.032</i>	<i>1.615</i>	<i>10.062.647</i>
Algemene Kinderbijslagwet (AKW)	4.768.390	4.581	4.772.971
Wet op het Kindgebonden Budget (WKB)	5.277.092	- 2.966	5.274.126
Kinderbijslagvoorziening BES	15.550	0	15.550
Ontvangsten	341.909	- 47.997	293.912

Tabel 27 Uitsplitsing ontvangsten artikel 10 Tegemoetkoming ouders, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	341.909	- 47.997	293.912
10.0 Tegemoetkoming ouders	341.909	- 47.997	293.912
<i>Ontvangsten</i>	<i>341.909</i>	<i>- 47.997</i>	<i>293.912</i>
Terugontvangsten	341.909	- 47.997	293.912

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 1,6 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie - € 48,0 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Ontvangsten

- De uitvoeringsinformatie tot en met de maand augustus 2025 geeft aanleiding om de geraamde ontvangsten voor de Wet op het Kindgebonden Budget (WKB) in 2025 neerwaarts bij te stellen met € 50,0 miljoen. Definitieve vaststellingen over toeslagjaar 2024 leiden minder vaak tot een terugvordering dan in de raming werd aangenomen.
- Daarnaast heeft de SVB in 2024 circa € 2,0 miljoen minder aan kinderbijslag uitgegeven dan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanvankelijk aan de SVB heeft bevoorschot. Dit bedrag is in 2025 als ontvangst verrekend.

3.11 Artikel 11 Uitvoering

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 28 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Uitvoering, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	726.740	2.340	729.080
Uitgaven	726.540	2.340	728.880
11.0 Uitvoering	726.540	2.340	728.880
<i>Opdrachten</i>	1.842	- 1.101	741
Handhaving en gegevensuitwisseling	1.842	- 1.101	741
<i>Bekostiging</i>	10.517	- 800	9.717
Uitvoeringskosten CN	10.517	- 800	9.717
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	711.660	4.241	715.901
Uitvoeringskosten UWV	508.729	3.617	512.346
Uitvoeringskosten SVB	184.026	- 595	183.431
Uitvoeringskosten Bureau Informatie Diensten Nederland (BIDN)	18.905	1.219	20.124
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.521	0	2.521
Landelijk Clientenraad	2.521	0	2.521
Ontvangsten	0	43.503	43.503

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 2,3 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie € 43,5 miljoen. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

- Er is een meevaller van € 7,6 miljoen bij de begrotingsgefinancierde uitvoeringskosten van het UWV door lager uitgevallen kosten op basis van uitvoeringstoetsen en het gedeeltelijk niet uitkeren van loon- en prijsbijstelling in 2025 vanwege incidentele meevallers bij UWV.
- Er is een nabetaling op de uitvoeringskosten UWV Crisisdienstverlening naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag UWV 2024. De grootste nabetalingen betreffen de NOW 3 (€ 4,8 miljoen) en NOW 4 (€ 1,7 miljoen). Daarnaast zijn er nabetalingen op de NOW 1, 2 en 5 en Skills.

Ontvangsten

- Er is een terugontvangst op de uitvoeringskosten UWV naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag UWV 2024. De grootste terugontvangst is op de Basisdienstverlening (€ 5,3 miljoen).
- Ook zijn er terugontvangsten op de uitvoeringskosten UWV crisisdienstverlening naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag UWV 2024. Het gaat om terugontvangsten op de NOW 6 (€ 9,1 miljoen), uitvoering kassierstaak (€ 1,8 miljoen) en landelijke ondersteuning aanvullende dienstverlening (€ 2,7 miljoen).

- Er is een terugontvangst op de uitvoeringskosten SVB naar aanleiding van de afrekening van het jaarverslag SVB 2024 (€ 22,9 miljoen). Hierbij gaat het voornamelijk om terugontvangsten op de uitvoeringskosten van de Algemene Kinderbijslagwet (AKW).

Budgettaire gevolgen van beleid, premiegefinancierd

Tabel 29 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Uitvoering, premiegefinancierd (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	2.484.234	– 27.942	2.456.292
Uitgaven	2.484.234	– 27.942	2.456.292
11.0 Uitvoeringskosten	2.484.234	– 27.942	2.456.292
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>2.484.234</i>	<i>– 27.942</i>	<i>2.456.292</i>
Uitvoeringskosten UWV	2.259.377	– 27.942	2.231.435
Uitvoeringskosten SVB	224.857	0	224.857
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt - € 27,9 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Dit betreft een vrijval van € 27,9 miljoen door lager uitgevallen uitvoeringskosten UWV op basis van uitvoeringstoetsen, en het gedeeltelijk niet uitkeren van loon- en prijsbijstelling in 2025 vanwege incidentele meevallers bij UWV.

3.12 Artikel 12 Rijksbijdragen

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 30 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Rijksbijdragen, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen		29.154.352	29.966	29.184.318
Uitgaven		29.154.352	29.966	29.184.318
12.0 Rijksbijdragen		29.154.352	29.966	29.184.318
	<i>Bijdrage aan sociale fondsen</i>	<i>29.154.352</i>	<i>29.966</i>	<i>29.184.318</i>
	Kosten heffingskortingen AOW	3.916.800	0	3.916.800
	Vermogenstekort Ouderdomsfonds	24.940.300	0	24.940.300
	Tegemoetkoming arbeidsongeschikten	185.081	20.219	205.300
	Zwangere zelfstandigen	112.171	9.747	121.918
Ontvangsten		0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 30,0 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Bijdrage aan sociale fondsen

De Rijksbijdragen voor de tegemoetkoming arbeidsongeschikten en de zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen (ZEZ) zijn omhoog bijgesteld met respectievelijk € 20,2 miljoen en € 9,7 miljoen. De rijksbijdragen volgen de uitgaven aan de regelingen. Omdat de uitgaven gestegen zijn, zijn de rijksbijdragen opwaarts bijgesteld.

3.13 Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang

Budgettaire gevolgen van beleid, begrotingsgefinancierd

Tabel 31 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang, begrotingsgefinancierd (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	60.469	- 4.947	55.522
	Uitgaven	60.469	- 7.547	52.922
13.0	Integratie en maatschappelijke samenhang	60.469	- 7.547	52.922
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	38.064	0	38.064
	Remigratiewet	38.064	0	38.064
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	8.703	459	9.162
	Opbouw kennisfunctie integratie	2.736	- 41	2.695
	Vluchtelingenwerk Nederland	1.208	- 32	1.176
	Overige subsidies algemeen	4.759	532	5.291
	<i>Opdrachten</i>	13.702	- 8.006	5.696
	Opdracht Integratie	13.002	- 7.306	5.696
	Remigratie	700	- 700	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt – € 4,9 miljoen bij de verplichtingen en – € 7,5 miljoen bij de uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Opdrachten

- Het ministerie van SZW ondersteunt de inspanning van gemeenten om de arbeidsparticipatie van statushouders zo snel mogelijk na het verkrijgen van de status te verbeteren door middel van Startbanen. Hiervoor is € 3,8 miljoen overgeboekt naar het gemeentefonds.
- Daarnaast zijn er nog diverse kleinere overboekingen naar andere begrotingshoofdstukken voor integratie.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 96 Apparaatsuitgaven Kerndepartement

Tabel 32 Artikel 96 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)			
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
		Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	
Art. Verplichtingen		647.779	5.825
	Uitgaven	648.607	5.825
96.0 Apparaat Kerndepartement		648.607	5.825
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>523.115</i>	<i>10.227</i>
	eigen personeel	501.571	– 1.140
	externe inhuur	16.747	7.978
	overige personele uitgaven	4.797	3.389
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>125.492</i>	<i>– 4.402</i>
	overige materiële uitgaven	24.226	– 3.092
	ICT	33.436	– 5.693
	bijdrage aan SSO's	67.830	4.383
	Ontvangsten	104.098	– 855

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt € 5,8 miljoen bij de verplichtingen en de uitgaven. Bij de ontvangsten is de mutatie – € 0,9 miljoen.

4.2 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 33 Artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		9.769	- 9.769	0
	Uitgaven	9.769	- 9.769	0
99.0 Nog onverdeeld		9.769	- 9.769	0
	Nog te verdelen	9.769	- 9.769	0
	waarvan apparaat	619	- 619	0
	waarvan programma	9.150	- 9.150	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het totaal van de mutaties 2e suppletoire begroting bedraagt – € 9,8 miljoen bij de verplichtingen en uitgaven. Hieronder worden de mutaties van de 2e suppletoire begroting toegelicht volgens de staffel van tabel 2.

Uitgaven

- Er is in totaal € 30,2 miljoen niet tot besteding gekomen. De grootste onderuitputting vond plaats doordat het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid is vertraagd (€ 14,0 miljoen). Daarnaast deden BZK (bij Najaarsnota) en I&W (bij suppletoire begroting september) een bijdrage voor het besparingsverlies voor het niet-halen van de banenafspraken (in totaal € 6,4 miljoen). Tot slot valt budget voor de EU-richtlijn loontransparantie vrij (€ 2,3 miljoen) vanwege de uitgestelde implementatie.
- Van de eerder opgelegde incidentele taakstelling op de SZW-begroting uit 2020 was tot op heden € 19,0 miljoen niet nader ingevuld. Dit wordt nu ingevuld met de gerealiseerde onderuitputting op de SZW-begroting (zie hierboven).
- Er was een reservering van € 6,0 miljoen voor het Waarborgfonds saneringskredieten. Op basis van de prognose van de liquiditeit is € 2,0 miljoen overgeboekt naar artikel 2 en valt € 4,0 miljoen vrij.

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Lijst van afkortingen

Tabel 34 Afkortingen	
Afktoring	Betekenis
ACOI	Adviescommissie Openbaarheid en Informatiehuishouding
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AHK	Algemene heffingskorting
AIO	Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen
AKW	Algemene Kinderbijslagwet
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
Anw	Algemene Nabestaandenwet / Nabestaandenfonds
AO	Arbeidsongeschiktheid, of Algemeen Overleg
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering Caribisch Nederland, of Arbeidsongeschiktheidsverzekering
AOW	Algemene Ouderdomswet / Ouderdomsfonds
APP	Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen
Arbo	Arbeidsomstandigheden
ASB	Assurantiebelasting
ATW	Arbeidstijdenwet
avv	Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
Awir	Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenverzekering Caribisch Nederland, of Algemene Weduwen en Wezenwet
AZC	Asielzoekerscentrum
BAZ	Basisverzekering Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BES	Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (samen Caribisch Nederland)
BIKK	Bijdrage in kosten kortingen
BKWI	Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen
BMIP	Brabants Migratie Informatiepunt
BNC	Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen
BNPL	Buy Now Pay Later
BRP	Basisregistratie Personen
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BZ	(Ministerie van) Buitenlandse Zaken
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CASS	Administratief Centrum voor de sociale zekerheid van de Rijnvaardenden
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
CMD	Common Mental Disorder
CN	Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius, Saba)
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CPB	Centraal Planbureau
CSE	Chronic solvent-induced encephalopathy, een aandoening van het centrale zenuwstelsel als gevolg van de langdurige blootstelling aan oplosmiddelen
Ctgb	College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden
DGA	Duurzaam geen arbeidsvermogen
DI	Duurzame inzetbaarheid
DKIZ	Dubbele kinderbijslag intensieve zorg
DMS	Document Management Systeem
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs

Afkorting	Betekenis
EK	Eerste Kamer
ELA	European Labour Authority (Europese Arbeidsautoriteit)
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPA	Ernstige psychische aandoening
EPSCO	Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken
ERD ZW	Eigenrisicodragen Ziektewet
ESB-regeling	Subsidieregeling voor scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESF+	Europees Sociaal Fonds Plus
ETK-regeling	Extra Territoriale Kosten regeling
EU	Europese Unie
EZ	(Ministerie van) Economische Zaken
FIN	(Ministerie van) Financiën
G&VW	Gezond en Veilig Werken
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio
GIPs	Grensinformatiepunten
GWV	Generieke Werkgeversvoorziening
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HLA	Hoofdlijnenakkoord
HVP	Herstel- en Veerkrachtplan
IAS	Instituut Asbestslachtoffers
IB	Inlichtingenbureau
IBO	Interdepartementaal Beleidsonderzoek
IBPV	Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IHH	Informatiehuishouding
ILO	International Labour Organization
IO&E	Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed
IOAOW	Inkomensondersteuning AOW-gerechtigden
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IORP	Europese Pensioenfondsrichtlijn
IOW	Inkomensvoorziening Oudere Werklozen
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
IUSD	Integratie-uitkering sociaal domein
IVA	Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
JenV	(Ministerie van) Justitie en Veiligheid
Jeugd-LIV	Tegemoetkoming verhoging minimumjeugdloon, of Minimumjeugdloonvoordeel
KIS	Kennisplatform Inclusief Samenleven
KO	Kinderopvang
KOT	Kinderopvangtoeslag
LCR	Landelijke Cliëntenraad
LIV	Lage-inkomensvoordeel
LKS	Loonkostensubsidie
LKV	Loonkostenvoordelen
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
LOCOV	Longitudinaal Onderzoek Cohort Oekraïense Vluchtelingen
LOCS	Longitudinaal Onderzoek Cohort Statushouders
LRK	Landelijk Register Kinderopvang
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MCKW	Mobiliteitscentrum Kolenketen Westhaven
MDIEU	Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden
MEV	Macro-economische Verkenning

Afkorting	Betekenis
MIP	Meerjarig investeringsprogramma
Mkb	Midden- en kleinbedrijf
MKBA	Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse
MIn	Miljoen
NCDR	Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme
NEA	Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden
NGF	Nationaal Groeifonds
Nibud	Nationaal instituut voor budgetvoorlichting
NL	Nederland
NLA	Nederlandse Arbeidsinspectie
NOW	Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
NPLV	Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
NVVK	Branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OBR	Overbruggingsregeling AOW
OCTAS	Onafhankelijke commissie toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OPS	Organo Psycho Syndroom
OV	Ongevallenverzekering Caribisch Nederland
Pgb	Persoonsgebonden budget
PGV	Stichting Projectenbureau Publieke Gezondheid van de Vereniging van Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland
PIP	Plan Inburgering en Participatie
POC KOT, of POK	Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PPI	Premiepensioeninstelling
PRK	Personenregister Kinderopvang
Pro	Praktijkonderwijs
pSG	Plaatsvervangend secretaris-generaal
PWRI	Pensioenfonds Werk en (Re-)Integratie
RBK	Register Buitenlandse Kinderopvang
RBV	Rijksbegrotingsvoorschriften
RCN	Rijksdienst Caribisch Nederland (unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
RIHH	Regeringscommissaris Informatiehuishouding
RIS	Rapportage integratie en samenleven
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RNI	Registratie niet-ingezetenen
RMT	Regionaal mobiliteitsteam
RSO	Rijksschoonmaakorganisatie
RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
RVU	Regeling voor vervroegde uittreding
RvW	Regeling van Werkzaamheden
RWC	Regionale werkcentra
RWT	Rechtspersoon met een Wettelijke Taak
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SBCM	Stichting Beheer Collectieve Middelen
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SEA	Strategische Evaluatie Agenda
SER	Sociaal-economische Raad
SG	Secretaris-generaal
SiSa	Single information Single audit
SLIM	Stimuleringsregeling leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen
SMI	Sociaal-medische indicatie
SPUK	Specifieke Uitkering
SSO	Shared Service Organisatie
STAP	Stimulering Arbeidsmarktpositie

Afkorting	Betekenis
Stb.	Staatsblad
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
Sw	Sociale werkvoorziening
SZ	Sociale Zekerheid
SZI	(Directoraat Generaal) Sociale Zekerheid en Integratie
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Regeling Tegemoetkoming Asbestslachtoffers
TK	Tweede Kamer
TNO	Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
TOGS	Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TSB	Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten
TVL	Tegemoetkoming Vaste Lasten
TW	Toeslagenwet
Twv	Tewerkstellingsvergunning
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid
UN	United Nations
UVB	Uitvoering Van Beleid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vbar	Verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden
VE	Voorschoolse educatie
VGR	Voortgangsrapportage
VIA	Voor een Inclusieve Arbeidsmarkt
VIM	Vereenvoudiging Inkomensondersteuning voor Mensen
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
Vso	Voortgezet speciaal onderwijs
Vut	Vervroegde uittreding
vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Waadi	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs
Wab	Wet arbeidsmarkt in balans
WagwEU	Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wamil	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAS	Wet aanpak schijnconstructies
WaU	Werk aan Uitvoering
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
WAZ	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WBO	Wet betaald ouderschapsverlof
WEA	Werkgevers Enquête Arbeid
WEU	Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen
Wfw	Wet flexibel werken
WGA	Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGO	Wetgevingsoverleg
Whk	Werkhervattingskas
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WKB	Wet op het Kindgebonden Budget
Wko	Wet kinderopvang
Wlz	Wet langdurige zorg
Wml	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag / Wettelijk minimumloon

Afkorting	Betekenis
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wtl	Wet tegemoetkomingen loondomein
Wtp	Wet toekomst pensioenen
Wtta	Wet toelating ter beschikkingstelling van arbeidskrachten
WW	Werkloosheidswet
WJW	Wet werken waar je wilt
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
ZEA	Zelfstandigen Enquête Arbeid
ZEZ	Regeling Zelfstandig En Zwanger
ZonMw	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie
ZV	Ziekteverzekering Caribisch Nederland
ZVW	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet
zpz	Zelfstandige zonder personeel